№ 32

პარასკევი, 9 თებერვალი, 1901 წ.

გაზეთის ფასი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10—	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

1877—1901

ივერია

№ 32

პარასკევი, 9 თებერვალი, 1901 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვ.
გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას

ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ
16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

ტფილისი

დღესასწაულისა გამო შემდეგი ნომერი გამოვა სამშაბათს, 13 თებერვალს.

ტფილისის საარტისტო საზოგადოების თეატრსა და დარბაზში

სამშაბათს, 20 თებერვალს,

კნეინა ნინო დავითის ასულის ჩოლოყაშვილის თაოსნობით ქართულის დრამატიულის საზოგადოების და არტისტთა დასახმარებელ **თანხის სასარგებლოდ** გამართული იქნება წარმოდგენა და ბალი. წარმოდგენილი იქნება:

I

ქართულად

ხანუმა

კომედია ა. ცაგარლისა (1 და 2 მოქმ).

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი საფაროვი-აბაშიძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, ჩერქეზიშვილისა და სხ., ბ-ნნი ყიფიანი, აბაშიძე, გედევანოვი, შათირიშვილი და სხვანი.

II

რუსულად

დროებით სიყვარული

კომ. 2 მოქ.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი პაპოვისა, ხატისოვისა და ბ-ნნი ოპოჩინინი, ვეიმანი და სხვ.

III

ცოცხალი სურათები

დადგმული ბ. შამშინოვის მიერ.

მონაწილეობას მიიღებენ: კნეინა მ. ტ. ბარათაშვილისა, თავადის ასულნი: ნ. ა. აფხაზიშვილი, მ. ს. წერეთლისა, თ. გ. წერეთლისა, ე. ს. წერეთელი, ე. დ. ჩოლოყაშვილი, ი. დ. ფალავანდიშვილი; ქ-ბ-ნი: ვ. ს. შამშინოვისა, ე. გ. ქაჯანაძისა, ა. ი. კაბენინისა, ა. კ. იოსელიანისა, თავადის ასული თ. გ. ბაგრატიონ-მუხრანბატონი, ქ-ნნი მ. ა. მუატი, თავ. ასული ს. ზ. ქავჭავაძისა, ქ-ნი ა. დ. ჩაჩავაძისა და თავ. ი. ტ. აბხაზი.

IV

წარმოდგენის დასასრულს საარტისტო საზოგადოების დარბაზში გაიმართება

ბ ა ლ ი.

წარმოდგენის დასაწყისი 8 საათ., ბალისა 12 საათზედ, ბილეთების ყიდვა შეიძლება საარტისტო საზოგადოების კასსაში. (4—უ.—1)

ქართული თეატრი

უკანასკნელი წარმოდგენა

შაბათს, 10 თებერვალს,

ქართულ დრამატიულ საზოგადოების დასის მიერ

ვ. ლ. გუნიას საბენეფისოდ

ეფ. მესხის, გაბუნია-ცაგარლის, ვ. აბაშიძის და კ. მესხის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება პირველად ახალი პიესა

I

ციხის საიდუმლო

ისტორიული დრამა 4 მოქმ., ვ. გუნიასი, სუმბათაშვილის პიესიდგან.

II

დივერტისმენტი

ქ-ნ გაბუნია-ცაგარლის და ბ-ნთ კ. მესხის და ვ. ურუშაძის მონაწილეობით.

III

არც იქით, არც აქეთ

ვოდევილი 1 მოქმედებად, ვ. გუნიასი.

მონაწილეობას მიიღებენ ქ-ნნი: ეფ. მესხი, გაბუნია ცაგარლისა, ჩერქეზიშვილი, კარგარეთელი, ტასო აბაშიძე, ნებიერიძისა, გარელი; ბ-ნნი: აბაშიძე, მესხი, გუნია, სვიმონიძე, გამყრელიძე, გედევანოვი, შათირიშვილი, კანდელაკი, ურუშაძე, ავალიანი, იმედაშვილი, იორდანოვი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია. **დასაწყისი 8 საათზედ.**

რეჟისორი **ვ. გუნია**

ტფილისის კერძო სამკურნალო

მკურნალის

მიხეილ გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე კვირა დღეების გარდა

დილით:

ვ. ი. ჯიჯინაძე—კბილის სნეულებანი, 8—10 საათ.

მიხეილ გედევანიშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით—9—10 საათ.

ნ. ა. მულინი. ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—10—11 საათ.

ი. პ. ახალშენიშვილი—კბილის სნეულებანი. 10—2-მდის.

ა. ნ. შატილოვი—თვალისა 11—12 საათ.

ექიმი ქალი მ. ს. ბაქრაძე—ბავშვებისა 11—12.

დ. ა. გედევანიშვილი—ნერვებისა და შინაგანი. 12—1 საათ.

მ. ბ. ბეჟირბანოვი, შინაგანი და ბავშვებისა. 1—2 საათ.

ვ. ლ. მარკევიჩი, საქირურგო.—$12^1/_2$—$1^1/_2$ საათ. სამშაბათობით 3—4.

ი. დ. ბეგთაბეგოვი—სიფილისისა, კანისა და საშარდესი—$1^1/_2$—2 საათ.

საღამოთი:

ი. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი—5—6 საათ.

ა. ა. ბელოგოლოვი. შინაგანი (სტომაქის ავადმყოფობანი) და მიკრო-ქიმიური გამოკვლევანი 5—6

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ. ოპერაციები—მორიგებით. კრაოტი 4 მ. დღე და ღამეში. ერთი კრაოტი ღარიბთათვის უფასოა.

კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილის, № 21 (გარნიზონის ძეგლის პირდაპირ).

ტელეფონი № 274.

დირექტორი სამკურნალოსა **მიხეილ გედევანიშვილი**

ძმ. მ. და კ. ენიკოლოფოვების

აფთიაქში

მკურნალები ჰმორიგეობენ

დამ-დამობით

საღამოს 9 საათ. დილის 7 საათამდე.

გოლოვინის პროსპექტი, კადეტთა კორპუსის გვერდით.

(10—29—3). **ტელეფონი, № 637.**

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 საათ. სადოსტაქრო, ვენერიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

უ. ე. ჩიქოვანი. 9—10 სათ. სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაბანასიანცი—დილის 11—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს.

კ. ი. ზძელიშვილი. 12—1 ს. ყურისა, ყელისა, ცხვირის ავადმყოფობისა.

ა. პ. ქარაპეტიანცი. 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგანისა და ბავშვებისა.

საღამოობით:

ნ. ნ. როსტომბეკოვი. 5—6 საათ. საქირურგო და კანისა.

ა. ნ. შპაკოვსკი.—6—7 საათ. ნერვებით ავადმყოფთ (ელექტროტერაპ). და ვენერიულ და კანის სენით ავადმყოფთ.

ბ. ა. თარხანოვი—შინაგან და ბავშვების ავადმყოფობისა, 7—8 ს.

ბ. ა. ნავასარდიანი. $7^1/_2$—8 ს.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური. ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

ლ. ტ. არჩვანიტაკი—11—1 დღ.

გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს“, აუცრის ყვავილს და გამართავს საექიმო გიმნასტიკას ექიმის დანიშვნით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лечебница—д-ра Навасардіана.

Тифлисъ, противъ памятн. Ворoцову.

გამგეობა ზუგდიდის საურთიერთო ნდობის საზოგადოებისა

ამით აცნობებს ბ-ნთ წევრთ, რომ კვირას, 25 თებერვალს ამ 1901 წლისას, დილის ათ საათზედ საურთიერთო ნდობის საზოგადოების დარბაზში დანიშნულია საზოგადო წლიური კრება წევრებისა.

განსახილველი საგნები:

1) ანგარიში წარსულის 1900 წლისა.

2) ხარჯთ-აღრიცხვა ამა მდგომარე 1901 წლისა.

3) არჩევანები გამავალთა სამაგიეროდ საბჭოს ორის დეპუტატისა, გამგეობის ერთის წევრისა, წლიურის ანგარიშის შემამოწმებელის კომისიის სამის წევრისა და სამის ამათის კანდიდატებისა, წესდების მე-44, 53 და 70 პარაგრაფების თანახმად. საზოგადოების გამგეობა სთხოვს ბ-ნთ წევრთ, წესდების მე-37 პარაგრაფის თანახმად, წარმოადგინონ გამგეობაში საზოგადო წევრთა კრებაში ხმის უფლების ვექილობანი სამი დღით წინ, იმ წევრთაგან მიღებული, რომელთაც კრებაზედ დასწრება არ შეუძლიანთ. ვექილობანი უნდა წარმოდგენილ იქმნას ამა თებერვლის 22 რიცხვზედ არა უგვიანეს.

ზუგდიდის საურთიერთო ნდობის საზოგადოების თავმჯდომარე მარკოზ ივანეს ძე კეშელავა

დირექტორნი: ნესტორ დავითაია

მიხეილ კარტოზია

(1—6.—1)

მთავრობის განკარგულებანი.

უმაღლესად ებოძათ: წმ. ვლადიმერის მე-4 ხარისხის ორდენი: საქართველოს ეპარქიის საქობოს ეკკლესიის მღვდელს ილარიონ იაშვილსა და გურია-სამეგრელოს ეპარქიის ნამწარეულის ეკკლესიის მღვდელს ონიფანტე ხონელიძეს.

ებოძათ: კოლეჟსკი ასესორობა: ბათუმის დამოჟნის მეთვალყურის თანაშემწეს ელიავასა და ნოვოროსისკისას—იაშვილს, ადლერის დამოჟნის მეთვალყურეს თოფურიძეს; გუბერნსკი სეკრეტრობა: ბაქოს დამოჟნის ხომალდთა ზედამხედველის თანაშემწეს მასხარაშვილსა და ანაპის დამოჟნის თარჯიმანს ქუთათელაძეს; კოლეჟსკი რეგისტრატორობა გუდაუთის დამოჟნის თარჯიმანს ბეთანიშვილს.

ახალი ამბავი

⁂ როგორც ადგილობრივ რუსულ გაზეთებს პეტერბურგიდგან ატყობინებენ, უმაღლეს მთავრობას გამოუქვეყნებია ბრძანება საქალაქო დებულების მე-44 მუხლის შეცვლის შესახებ. ამ ცვლილებით არა ქრისტიანე ხმოსანთა რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს ხმოსანთა საზოგადო რიცხვის ერთ მეხუთედს, ხოლო კავკასიის ქალაქებში—ნახევარს. ეს წესები შეიძლება საჭიროებისამებრ შეცვლილ იქმნას შინაგან საქმეთა მინისტრის ნება-დართვით.

⁂ ტფილისის სასულიერო სემინარიასთან არსებობს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელზედ ღარიბ მოწაფეთა დამხმარებელი ძმობა. ამ ძმობას ძლიერ მცირე საშუალება აქვს და იგი იმდენად ვერ უწევს დახმარებას ღარიბ მოსწავლეებს, რამდენადაც საჭიროება მოითხოვს. ამის გამო ხსენებულ ძმობის კომიტეტის თავმჯდომარის სემინარიის რექტორის არქიმანდრიტის სტეფანეს შუამდგომლობით, მის მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესობამ საქართველოს ექსარხოსმა ფლაბიანემ ნება დართო რექტორის სადგომში ძმობის წევრთა და თანამგრძნობელთა კრება მოხდეს ამა 25 თებერვალს შუადღისას. იმედია, ქართველი საზოგადოებაც არ მოაკლებს თანაგრძნობას და ნივთიერს დახმარებას ხსენებულს ძმობას, რომელსაც აზრადა აქვს შემწეობა აღმოუჩინოს სემინარიის ღარიბს მოსწავლეებს, ხოლო ამ მოსწავლეთა უმრავლესობას ქართველები შეადგენენ.

⁂ სამშაბათს, 20 თებერვალს, კნეინა ნინო დავითის ასულის ჩოლოყაშვილის თაოსნობით, ტფილისის საარტისტო საზოგადოების ახალს თეატრში გამართული იქმნება წარმოდგენა და ბალი ქართულ დრამატიულ საზოგადოების და არტისტთა დამხმარებელ ფონდის სასარგებლოდ. წარმოადგენენ ქართულად „ხანუმას“, ხოლო რუსულად „დროებით სიყვარულს“, შემდეგ ცოცხალს სურათებს დასდგამენ. დასასრულ, საზოგადოების დარბაზში ბალი გაიმართება.

⁂ 15 თებერვალს, საღამოს 8 საათზედ, კავკასიის სამხედრო ოლქის დარბაზში რუსეთის საიმპერატორო საგეოგრაფო საზოგადოების კავკასიის განყოფილების წევრთა წლიური კრება მოხდება.

⁂ შაბათს, 10 თებერვალს, ქართულ თეატრში უკანასკნელი წარმოდგენა იქმნება გამართული. წარმოადგენენ, ბ-ნ ვ. გუნიას საბენეფისოდ, ახალ პიესას „ციხის საიდუმლოს“. ამ წარმოდგენაში მთელი დასი იღებს მონაწილეობას.

⁂ ყრუ-მუნჯთათვის მზრუნველ საზოგადოების ტფილისის განყოფილების დამაარსებელთ აზრადა აქვთ ტფილისში თავშესაფარი გამართონ ყრუ-მუნჯთათვის. თავშესაფარში 20 კაცის ადგილი იქმნება, ამ რიცხვში 10 ადგილი უსასყიდლოა. თავშესაფარის შენახვა წელიწადში 4,000 მან. დაჯდება. შუამდგომლობას ამ ცოტა ხანში აღძრავენ.

⁂ როგორც ტფილისის ვაჟთა 1-ლ გიმნაზიის ანგარიშიდგან სჩანს,

წარსულ წელს გიმნაზიაში სულ 824 მოსწავლე ყოფილა. წლის განმავლობაში მომატებია კიდევ 25 მოსწავლე, მთხოვნელი ყოფილა სულ 182 ბავშვი, ხოლო მიუღიათ —123 ბავშვი. გიმნაზიიდგან გასულა 55 მოსწავლე და სწავლა დაუმთავრებია 43-ს. ეროვნობით მოსწავლენი ყოფილან: რუსი — 355, სომეხი —219, ქართველი —140, თათარი —38, ებრაელი — 34 და სხვა ეროვნებისა—5%; ამათგან თავად-აზნაური და მოხელის შვილნი ყოფილან—585, სასულიერო წოდებისა—18, საპატიო მოქალაქეთა და 1-ლ გილდის ვაჭრების შვილი—202 და სხვა წოდებისა—19.

⁂ სოფლის ბეითალთა შესანახად და საქონლის ჭირთან საბრძოლველად წლეულს ამიერ-კავკასიის ერობიდგან გადადებულ იქმნა: ტფილისის გუბერნიისათვის — 6,780 მან., ქუთაისისა —8,060 მან., ერევნისა— 4,765 მან., განჯისა—5,044 მან., ბაქოსა—3,020 მან., შავი ზღვის გუბერნიისათვის—236 მ., დაღისტნის ოლქისათვის— 4,575 მ., ყარსისა—3,083 მ. და ზაქათალის ოლქისათვის 1,542 მ., სულ ამიერ-კავკასიისათვის—37,105 მან.

⁂ ტფილისის ოლქის სასამართლოს სისხლის სამართლის მეორე განყოფილების სესსია ქ. სიღნაღში სხვა-და-სხვა საქმეების განსახილველად გაემგზავრება 23 თებერვალს და დაჰყოფს იქ 28 თებერვლამდე, ქ. დუშეთში 14—24 მარტამდე, ხოლო ზაქათალის ოლქში—10—15 მარტამდე.

⁂ „ცნ. ფურც.“ სწერს: „ამას წინად ჩვენ მოხსენებული გვქონდა, რომ ბ-ნმა ჸურიემ ითხოვა ნებართვა ცხენის რკინის გზის გაყვანისა ქუთაისსა, ხონსა და სამტრედიას შუა. ეხლა, როგორც შევიტყვეთ, ამისთანავე შუამდგომლობა აღუძრავს ხონში მცხოვრებს მ. სანაძეს, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ მას ჰსურს ამოძრაოს ვაგონები ორთქლის მანქანით. ქუთაისის გუბერნიის ადმინისტრაციას სასურველად და სასარგებლოდ მიუჩნევია ეს საქმე და წარმოუდგენია იგი მთავარ-მართებლის კანცელარიისათვის განსახილველად.“

⁂ სოფელი ვახანი (შორაპნის მაზრა). ამ სოფელში ბოლო დროს ცხელების მსგავსი სენი გაჩნდა, ბევრი გარდაიცვალა კიდეც; მაგრამ ამ გარემოებისთვის ჯერ არავის ყურადღება არ მიუქცევია. კარგი იქნება, რომ მაზრის მკურნალი გამოიკვლევდეს მიზეზს ხსენებულის სენისას და შესაფერს ღონისძიებას მიიღებდეს იმის წინაამდეგ.

⁂ სოფელი ხარაგაული (შორაპნის მაზრა). უკვე დამთავრდა სკოლა-ეკკლესია, რომელიც ააშენა თავისის ხარჯით ადგილობრივმა ქველმოქმედმა მღვდელმა რომანოზ დეკანოსიძემ. მოკლე დროში იმერეთის ეპისკოპოსი, ყოვლად-სამღვდელო ლეონიდე, მობრძანდება აქ სკოლის და ეკკლესიის საკურთხებლად. სკოლა ორ-კლასიანია ვაჟთათვის. ეკკლესია წმ. მიხეილ მთავარ ანგელოზის სახელზე აშენებული. სკოლაში მრავალი მოსწავლეა. სამწუხაროდ, ამავე სოფელში, რომელიც შეაგუბია მრავალ სოფლისა, დედათა სასწავლებელი არ არსებობს.

⁂ ტფილისში აგერ რამდენიმე წელიწადია არსებობს უფასო და იაფფასიანი სასადილო, რომელიც ინახება ყოველ წელს გამართულ კონცერტებისა და სალექციო საღამოებიდგან შემოსულის ფულით. სასადილოს სასარგებლოდ წლეულსაც გამართული იქმნება მასკარადი.

⁂ ტფილისის გუბერნატორის ნებართვით ძმ. ენიკოლოფოვების მიერ იჯარით აღებულ ქალაქის აფთიაქში, 7 თებერვლიდგან ღამ ღამობით ჰმორიგეობენ მკურნალები, რომელნიც მცხოვრებთ პირველ სამკურნალო შემწეობას აღმოუჩენენ.

⁂ როგორც „ახ. მიმ.“-ს ქუთაისიდგან ატყობინებენ, ოზურგეთის ქალაქის ერთ რწმუნებულთაგანს უმართებულეს სენატში საჩივარი შეუტანია ქუთაისის გუბერნიის საქალაქო საქმეთა საკრებულოს იმ დადგენილების გამო, რომლის ძალითაც ოზურგეთის ქალაქის მოურავს ჯამაგირი დაეკლო და 1200 მანეთის ნაცვლად 600 მანეთი დაენიშნა.

⁂ აზრადა აქვთ ქ. ტფილისის გარეშე მდებარე ქარხნები და სხვა სავაჭრო-სამრეწველო შენობები დააფასონ. უნდა გაიგონ, რამდენი შემოსავალი აქვთ ქარხნებს, რათა 2 პროცენტიანი საერობო გარდასახადი გააწერონ.

⁂ ქ. ტფილისის პირველს ნაწილში (ვერაზედ), არაგვის ქუჩის თავს ერთი მოედანია, რომელიც ბ-ნ საყვარელიძეს ეკუთვნის. ამ მოედანზედ დიდძალი ბავშვები იკრიბებიან სათამაშოდ, აქვე ღრმა ჭაა, რომლის წყალითაც სარგებლობდნენ ამ რამდენისამე წლის წინად არგუხანის პატრონნი. ხსენებულს ჭას კარგი და მკვიდრი სახურავი არა აქვს; მხოლოდ დამპალი ფიცრები აქვს დადებული. ამ ჭის გამო ბავშვების პატრონები მუდამ დღე შიშში არიან, რომ მათი შვილები ჭაში არ ჩავარდნენ. კარგი იქნება, ამ ჭას ან ამოავსებდნენ ქვებით და მიწით და ან მაგარი ფიცრებით დახურავდნენ. წინაამდეგს შემთხვევაში, მოსალოდნელია რამე უბედურება მოხდეს. ამას გარდა, ამ ადგილში ერთი ფარნის მეტი არ არის.

სახალხო თეატრი.

ოთხშაბათს, 7 თებერვალს, სახალხო თეატრში ქართული კონცერტი იქმნა გამართული. თეატრის დარბაზი ჩვეულებრივად გაივსო ხალხით. კონცერტმა მშვენივრად ჩაიარა. ბ-ნ ფალიაშვილის ხორომ შეასრულა რამდენიმე ქართული სიმღერა; მსმენელნი სწორედ დაატკბო თავ. ი. ბარათაშვილის სიმღერამ (შენ გეტრფი მარად და სხვ.), კნ. ამირეჯიბისა და ქ-ნ თულაშვილის ფორტოფიანოზედ ხმაშეწყობილმა დაკვრამ, ბ-ნთ ბუშისა (ვიოლონჩელზედ) და ქართველიშვილის (ფორტოპიანოზედ) დაკვრამ და განსაკუთრებით ქ-ნ ნ. გაბუნია ცაგარლის დუდუკზედ დამღერამ. ბ-ნ ს. მგალობლიშვილმა მშვენივრად წაიკითხა სცენა სოფლის ცხოვრებიდგან, ხოლო ბ-ნმა ურუშაძემ ბევრი აცინა ხალხი გურული სცენების მოსწრებულად წაკითხვით. კონცერტი გათავდა ლეკურით, რომელიც მშვენივრად ითამაშეს ქ-ნმა ე. ჩერქეზიშვილისამ და ბ-ნმა ვ.—ძემ. შემდეგი წარმოდგენა გაიმართება შაბათს, 10 თებერვალს დილით. წარმოადგენენ ფრანგულიდგან გადმოთარგმნილ პიესას „მოულოდნელს საჩუქარს“ და „ბიძიასთან გამოხუმრება“-ს.

დაბა და სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

დ. ცხინვალი. პატივცემული მკითხველი რომ ცხინვალიდგან მოწერილს ამბავს თვალს მოჰკრავს, უეჭველია, იფიქრებს: უთუოდ ახალმა საუკუნემ რამე ცვლილება მოახდინა ცხინვალში, ფერი იცვალა და სანუგეშოს რასმეს გვაგებინებთო. მაგრამ ბოდიშს ვითხოვ მკითხველებთან, რომ ფუჭია მათი იმედი!.. არც კი გაუგიათ ცხინვალელებს, რომ მეოცე საუკუნემ ქვეყანას თავი დაუკრა; ცხინვალი, ბატონებო, ისევ ის თომაა და ის ტყავი აცვია, რაც არა ერთხელა თქმულა, თუ წარმატებად იმას არ ჩავთვლით, რომ ბანქოს თამაში დღითი დღე ყველგან ვრცელდება, ძლიერდება,.. ასე რომ თუ ასე ჩქარის ნაბიჯით იარა, მალე დაბა ცხინვალი-კი არა, დაბა „ვერტუშკა“-და შეგვრჩება ხელთა. დიდით პატარამდე შეძლებული თუ ღარიბი ქაღალდის თამაშობაში ირთმევს სულს! მაგრამ თამაშობას თქვენი ჭირი წაუღია, დღე ითამაშონ, რა-კი არ დაუშლიათ. ეს მუშტი-კრივი რაღაა?! ამასაც ყურადღებას არ მივაქცევდით, რომ ეს ამბავი უბრალო ხალხში ხდებოდეს: მათს უზრდელობას, უვიცობასა და გონების სიბნელეს მივაწერდით, მაგრამ როდესაც ამ ვარჯიშობას ჩვენმა ცრუ-ინტელიგენციამა და, ვაი, ჩვენი ბრალი, ჰ—ტანთ სულიერებმა მიჰყვეს ხელი, ეს-კი სწორედ სავალალოა...

დიახ, ცხინვალის რჩეულის საზოგადოების, თუ ასე ითქმის, წარმატება, გონებრივი წინ-მსვლელობა ამ ჟამად გახლავთ მხოლოდ „ვერტუშკა“ და ისევ „ვერტუშკა“. ყველა ეს სასაცილო იქნებოდა, ერთი ორად სამწუხარო რომ არ იყოს...

მაგრამ არ შემიძლიან ცხინვალს თვალი ისე მომოვავლო, რომ მისი ხორცმეტები თვალის კაკლებზედ არ ამომიკოჟოჟდეს და მართალი სიტყვა ერთხელ კიდევ არ მათქმევინოს: აგერ მეოცე საუკუნეში ფეხი გვიდგია და ცხინვალელებს მეცხრამეტე საუკუნეში დაწყებული სულ უბრალო საქმე კიდევ ვერ მოუგვითავებია! ჩვენის ბედშავ წიგნთ-საცავ-სამკითხველოს ხუთი თუმანი ფული დღემდის ისევ ურია უმოძრაოდ და უქმად და მკითხველი-კი არავინ არის, თუ რად აცდენენ ფულს ან თავისთვის ან საქმისთვის?! ჩვენის აზრით, კარგს ინებებდა აქაური ინტელიგენცია, რომ ერთი-ორი საათით მაინც არის ამ დასაღუპავს „ვერტუშკას“ თავს აართმევდეს და ამ ფულს გზას მისცემდეს, რომელიც საზოგადო საქმისთვის არის შეკროვილი. თუ რომ ცხინვალის ინტელიგენციას ეს უბად ასადები სამკითხველო-წიგნთ-საცავი მეტ ბარგად მიაჩნია,—და ეს რომ ასე არ იყოს, იგი არც სულს დაჰკლევდა ბეჩავად, უმწეოდ,—ეს სიკეთე მაინცა ჰქმნას, რომ ფული რომელისამე საქველ-მოქმედო, სასარგებლო საქმესათვის გადასცეს, მაგალითად: ღარიბ სტუდენტებისა, ანუ დედათა მომავალ სკოლის ფონდის გასაძლიერებლად. თუ არა-და, ვისთვისა რა სასარგებლოა, რომ ბოქაულის სამართველოში ურია ფული?!.

თუ სხვაგან ასე თუ ისე ძველი საუკუნე გაისტუმრეს და ახალს მიეგებნენ სიტყვით თუ სხვაფრივ, ცხინვალს ბაი-ბურადაც არა გაუგონია-რა, არა შეუტყვია-რა. ძველი ბოქაული გაისტუმრა და ახალი მიიღო. ეს უკანასკნელი ახალგაზრდა ყმაწვილი კაცია.

ხმა იყო და „ცნობის ფურცელმაც“ გვაცნობა, რომ გორის მაზრის „სინდიკატის“ ამხანაგობას განზრახვა აქვს ცხინვალში სავაჭრო მაღაზია გახსნასო. ამან დიდი მოლოდინი აღძრა საზოგადოებაში, მაგრამ ჯერ არსად-რა სჩანს. რა არის მიზეზი, რომ ამხანაგობამ აქამდის განყოფილება არ გახსნა, ან რად აგვიანებს, დღესაც არ ვიცით. მხოლოდ ვიტყვით, რომ დიდი და ფრიად სასარგებლო განზრახვაა როგორც საზოგადოებისათვის, ისე ამხანაგობისათვის, რადგანაც ცხინვალი მაღაზიაა მთელის გორის მაზრის ვაჭრობა-აღებ-მიცემობისა. ჩვენ დაჯერებით შეგვიძლიან ვთქვათ და, ვისაც-კი თვალი უდევნებია, ყველა დაგვეთანხმება, რომ არც ერთის ადგილიდგან არ გადის იმდენი ჭირნახული, ხეტყის მასალა, ყველი, ერბო, ხილი, მატყლი, ტყავი, საქონელი, ჯაგარი და სხვანი. ყველა ამ სავაჭროთი ვინა სარგებლობს? ისევ ის ჩარჩი ურია-სომხები, რომელნიც ასე შეუბრალებლად ჰყვლეფავენ ხალხსა. ჩვენ-კი ადგილის მიწა-წყლის შვილთ, ე. ი. ქართველებს, დაგვიღია პირი და გულ-გრილად შევცქერივართ, სარჩო საბადებელს როგორ გვაცლიან ხელიდგან. განა-და ამაზედ მეტი დაბეჩავება იქნება ხალხისა?! ნუ თუ არ გვეყო პეტრუზ-ოჰანეზებისა, მარდახშამოელების ხელში ცქერა? ვიმეორებთ, ფრიად სასარგებლოა ეს განზრახვა ამხანაგობისა, თუ-კი რიგზედ დაიწყებენ და ყოველ მხრივ საფუძვლიანად ჩაჰკიდებენ ხელს. მოლოდინი და იმედი დიდია და ვნახოთ, რა გამოვა.

რაე და ფარი

კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია

ვაჟა-ფშაველას ლირიკის ახალი ჰანგი.

(დასასრული *)

ჩვენი სალირიკო პოეზია ალ. ჭავჭავაძიდგან მოყოლებული დღევანდლამდე ქართულის მწერლობის უძლიერესი და უმშვენიერესი დარგია. ქართულის აზ-

---

*) იხ. „ივერია“ № 31.

ფელეტონი

ტყე

(ესკიზი)

ყოველთვის მშვენიერი ხარ, დაბურულო ტყევ!.. ბუნების უხილავ ძალას მთელი თვისი სიკეკლუცე-სილამაზე შენთვის შეუწირავს, შენზედ დაუხარჯავს... შენს სიკოხტავეს, ძლევამოსილ სიდინჯეს, სიდიადეს ვინ არ შენატრის, ვინ არ ეტრფიალება!?. განსაკუთრებით მაშინ ხარ სანეტარო, როცა მთელის შენის წვრილ-ფეხა ამალით ამპარტავნულად დარაზმული ჰდარაჯობ გალაღებულ ბარსა—მოტიტვლებულ მინდვრებსა. შენში არ მოიპოვება არც მტრობა, არც ღალატი, არც შურის ძიება...უმანკო ხარ, როგორც კრავი და ერთგული მცველი ადამიანისა... უანგარო და ფას-დაუდებელია შენი ამაგი, შენი სამსახური!.. ვის უნდა ვუმადლოდეთ იმ წმინდა, ანკარა ცივ-ცივ წყაროებისათვის, თუ არა შენ დაბურულს, ჩამონაბდულს ფერდოებს?!. ვინ გვშველის დამღუპველ გვალვების დროს, თუ არა შენის გამჭრიახ თვალების გრძელს წამწამებში შეგუბებული წვეთის ნაკადული?!. ვის შეუძლიან ჩვენი დახსნა ადამიანის მწიწკნელ, მგლეჯელ ქარებისაგან, თუ არა ისევ შენის გულის სიღრმიდგან ამონახეთქს, შენს ჩემდამო უზომო სიყვარულს, ჩვენთვის თავ-განწირულ ბრძოლა-შეტაკებას?!. ვინ შესძლებს შენის ამაგის ჩამოთვლას?!. ვინ აღწერს ამ სასტიკ ბრძოლის დროს შენს სულიერ მდგომარეობას, შენგან შეწირულ მსხვერპლსა?!. დიახ, ტანჯული, წამებული ხარ, წამებული ადამიანის არსებობის შესაკავებლად, მაგრამ მაინც კეკლუცი და ლამაზი ხარ, დიადო ტყევ! ერთი შენი მწყობრივი ცხოვრება, წყნარი, მშვიდობიანი დუმილი ვის არ დაამშვიდებს, ვის არ დაავიწყებს წუთი სოფლის ბოროტებას, გულ-ღვარძლიანობას?!. მარტო შენი სიდიადე, გრძნობიერება, ყოველ ცოცხალ არსებათა გულ ახდილი, თამამი ფარველობა-გამოსარჩლება ვის არ დააფიქრებს?!.

შენს დაბურულ კალთებს ქვეშ ჰპოვებს თბილ თავშესაფარს, დამშვიდებულს მყუდრო ბინას ცხოვრების ბრძოლაში დაკოდილი გმირი ყაჩაღი... იქვე შეგფარვია, შეჭედლებია ლეკერტ სისხლში მომცურავი, ყაჩაღის მგზავსი, მონადირესგან გულ გამსკდარი, დაჭრილი ნადირიც... შენ ხარ მფარველი, შემნახველი ქურდ-ბაცაცა, მატყუარა მელიასიც და უწყინარ, უვნებელ ტყის სილამაზის დინჯ ირემისაც... ერთია შენთვის მათის სიცოცხლის ხანგრძლივობა... შენს გულ-კეთილობას საზღვარი არა აქვს!.. ვინც კი შემოგფარვია, პატრონობა უთხოვია—ყველას მშველელი, მფარველი ანგელოსი ხარ! შენს შეხედულობის სიდიადეს ადამიანი ვერ მიაღწევს?.. ან კი სად შეუძლიან ადამიანს ამ გვარ გრძნობიერების სიღრმევლის მიაღწიოს?!. რამდენმა საუკუნემ უნდა განვლოს, რომ ადამიანის გული მოტყდეს—მოლმობიერდეს, მტერს მტრულად, ღვარძლით სავსე გულით არ უყუროს, შური არ ეძიოს!.. თავისს თავსაც ხანდისხან ანგარიში მოსთხოვოს, თავისი მოქმედებაც შეასწორ-შემოასწოროს და მტრობის მიზეზი მარტო მტრობაში არ ეძიოს?!.

— მერე? რად გვიკვირთ, რომ ყოველ-გვარ ცოცხალ არსებას მე ერთგვარ მფარველობას ვუწევ—ვპატრონობ? უცებ შეინძრა ტყე და მომესმა მოსისინე ნიავის მსგავსად მისი წყნარი ჩურჩული.

— ვის რა აწყენინა ჩემმა დინჯმა ახოვანმა ნაზმა ირემმა? ვის რა წაუხდინა ერთმა ნამცეცმა მოშიშარა კურდღლის ბაჭიამ?!. რა მოგტაცათ, რა წაგართვათ ობლად დაყრილმა, უდედოპით დამწვარ-დადაგულმა შვლის ნუკრებმა?!. არაფერი... დიახ სრულიად არაფერი... მაშ რამ ამხედრებულხართ მათ გასაჟლეტად, ამოსაწყვეტად, რათ ეძიებთ შურს იქ, სადაც არ მიგიძღვით, ვნება არ გახსოვთ?!. რადა სჯით, მოსისხლე მტრად უხდებით მშიერს, კუჭის გასაძღომად, გზა-გზა, ტყე-ველში მაწანწალა მხეცს, მაშინ, როდესაც შენ მაძღარი, ყოველ ქმნილებათა გვირგვინად წოდებული, სტაცებ, სწიწკნი ხელიდგან, არსების პურს პირიდგან ჰგლეჯ, სიცოცხლეს უსპობ შენს მოძმეს შენსავე მსგავს გონიერ არსებას?!. დიახ, მონა ხარ, მონა, შე საბრალო, გრძნობათა ღელვისა, ბუნების მოთხოვნილებათა! მონა ხარ, რადგან შურის ძიება, გაუმაძღრობა, ყველაფრის დამორჩილება ასე განხორციელებულა შენში და გბატონობს!.. დიახ, გბატონობს, ვიდრე ცოცხალ ხარ და ადამიანობ!..

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რის და სულიერ ვითარების თითქმის ყოველივე ახალი ხანა ყველაზედ უწინ და ყველაზედ მძლავრად ჩვენს სალირიკო პოეზიაში იხატება. ჩვენის მწერლობის გზა ეკლიანია, იგი თავისუფლად ვერა ჰშლის თავისს ფრთებს და დინჯის, დარბაისლურის მსჯელობით ახალის მომენტების გათვალისწინებას ვერ ახერხებს. მხოლოდ მოკლე, სალირიკო ლექსებში გვისურათებს ჩვენი მწერლობა ახალს სულიერს ვითარებას, მხოლოდ აქ შეიძლება იპოვოს ქართველმა მკითხველმა ის, რაც იმისის გულისა და აზრის საბანზედ ახლად ამოცენებული ყვავილია. ცხოვრების დაძაბუნება, მაჯის მოდუნებული ცემა—ეს ჩვენის დროის ბოროტი სენი—პირველად სალირიკო პოეზიაში აღინიშნა. ჩვენ გსურს მკითხველის მთელი ყურადღება მივაქციოთ იმ მომენტს, რომელიც ვაჟამ გამოჰხატა თავისს ლექსებში, რადგანაც ეს მომენტი, ეს ავადმყოფური სულიერი ვითარება მხოლოდ ვაჟას საკუთრება არ არის; ამ სიცოცხლის მაჯის მოდუნებულს ცემას გარკვადა ჰგრძნობს ჩვენის ახალის თაობის ერთი ნაწილი, და ვაჟას ლექსებში ამ შხამით სავსე მდგომარეობის მიზეზებიც სჩანს რაოდენადმე. ვაჟა-ფშაველამ ქართულის პოეზიის ფაქიზი მშვენიერება უმაღლესს მწვერვალამდე აღამაღლა და, ამას გარდა, ჩვენს ცნობიერებას ის, ჯერ კრიტიკის მიერ აღუნიშნელი, სამსახურიც გაუწია, რომ პირველად შეეხო ახალის თაობის გულის სიღრმეში გაჩენილს წყლულს. წინადაც ვთქვით და ეხლა ვიმეორებთ, რომ ეს ფრიად საინტერესო და ნაზი საგანია, რომლის შესახებაც ღრმა ფიქრია საჭირო, მაგრამ ჩვენ აქ მხოლოდ გაკვრით ვამბობთ ორიოდე სიტყვას, რადგანაც თითონ ვაჟა-ფშაველას ორი, სამი ლექსი ძლივს მოეძებნება ამის თაობაზედ.

უტილიტარიზმის ბუნებრივმა კრიტიკამ, როგორც ზემოდ გნახეთ, ვაჟა-ფშაველა ამ მოძღვრების შინაგანს უარმყოფელობას შეახეთქა. ჩვენმა მგოსანმა ნათლად დაინახა, რომ ქვეყნის საკეთილდღეოდ მოქმედების დედა-აზრი სუსტობს სწორეთ იქ, სადაც იმას, როგორც ზნეობითს სწავლას, თავისის საძირკვლის ქვაკუთხედი უნდა ჰქონდეს ჩაგდებული. ვაჟა-ფშაველა ეხლა წინანდელ შეურყეველის რწმენით ვეღარ იტყვის, ადამიანის საქციელი ან საკეთილდღეოა, ან არა-საკეთილდღეო და ამას უნდა მიაჩერდეს უმთავრესად ჩვენი გულის-ყურით. ეხლა იმისათვის ყოველივე ერთის ფერისაა, რადგანაც ვერც საკეთილდღეო და ვერც არა საკეთილდღეო საქმე იმისს მოდუნებულს მაჯის ცემას წამლად ვერ გადაექცევა და მხნე ცხოვრების წყურვილს ვერ დაუკმაყოფილებს. აქ ჩვენი მგოსანი თავს ანებებს უტილიტარიზმის დედა აზრებს და თვით ბუნებაში ეძებს იმ თილისმას, რომელმაც სოფელი უნდა შეაყვაროს, გრძნობა გაუვსოს და გული გაუმდიდროს. ყოვლის უწინარეს პოეტის ყურადღებას მიიქცევს თავისკენ და მალე სრულიად შეჰბოჭავს მისს გონებას ის გარემოება, რომ ბუნება ათასის სხვა-და სხვა სახისა და გვარის, მრავალფეროვანის სურათებისაგან შესდგება, რომლებიც ისე მჭიდროდ არის შეკავშირებული ურთიერთთან, რომ თვით ბუნება მრავალფეროვანების განუყოფელს სიმთელეს წარმოადგენს. ეს ღრმა და ფართო აზრი, რაც ხანი გადის, მით უფრო მტკიცედ მკვიდრდება ვაჟას გონებაში და აი, სწორედ ეს აზრი ჰხდება იმის გზის მაჩვენებელ ვარსკვლავად. ჩვენის პოეტის აზრით, ბუნება წარმოადგენს ერთს ძაფზედ ასხმულს სიკეთისა და ბოროტების სურათებს და თვით მშვენიერება ბუნებისა ნაყოფია მხოლოდ მოვლენათა იმ გაერთკავშირებისა, რომელიც ბუნების მთავარი ძარღვი და თვისებაა. პოეტის მშვენიერების მოტრფიალე სული სრულიად იხიბლება ბუნების სიტურფით; ბუნებას იმისს თვალში ამიერიდგან მარტო-ოდენ ის ფასი-და აქვს, რომ ის ტურფაა, და ეს სიტურფე, ეს მშვენიერება, ვაჟას აზრით, უმაღლესი კანონია მთლად ბუნების შინაგან წყობილებისა. ბუნება არაა შექმნილი ადამიანის გასაბედნიერებლად, მაგრამ არც მისი გაუბედურება ჰსურს ბუნებას. ის მარტოოდენ მშვენიერებაა და ამ მშვენიერების ინტერესი აიძულებს, ხან ნაზი მფარველობა გაუწიოს ადამიანს და ხან-კი მრისხანე, სასტიკი ბოროტება მიაყენოს.

ჩვენს მწერლობაში საერთოდ და ლირიკაში კერძოდ ეს სრულიად ახალი შეხედულებაა. აქამდის ჩვენი მგოსნები ბუნებას სუბიექტივიზმის თვალით უცქერდნენ, აქამდის ბუნება ჩვენის პოეტებისათვის უსულო მატერია იყო, რომელსაც მხოლოდ ადამიანის სულიერი ვითარება აძლევდა შნოსა და სიტურფეს. ვაჟამ უარ-ჰყო ეს შეხედულება და თავისის საუკეთესო ლექსების მთელი წყობით ბუნების ობიექტიური მშვენიერება და სიტურფე დაგვანახვა. მოვიყვანთ აქ რამდენსამე ადგილს იმის ლექსებისას, რომლებიც საუცხოვო სიმარტივით და არა ჩვეულებრივის ძლიერებით გვისურათებს ვაჟას ფიქრებს.

„მადლი შენ, ყველა ერთმანეთს,
„უფალო, დაუმონია!
„ამაზე ტურფა და კარგი
„მე სხვა აღარა მგონია!..
„ხევი მთას ჰმონებს, მთა—ხევსა,
„წყალნი—ტყეს, ტყენი—მდინარეთ,
„ყვავილნი—მიწას და მიწა
„თავის აღზრდილთა მცენარეთ.
„და მე ხომ ყველას მონა ვარ
„პირზე ოფლ-გადამდინარეთ“.
…„ბუნება მბრძანებელია,
„იგივ მონაა თავისა,
„ზოგჯერ სიკეთეს იხვეჭავს,
„ზოგჯერ მქნელია ავისა;
„ერთფერად მტვირთველი არის
„საქმის თეთრის და შავისა;
„სადაც პირი-მზეს აჩარებს,
„იქვე მთხრელია ზვავისა...
„მაინც-კი ლამაზი არის,
„მაინც სიტურფით ჰყვავისა!“

ნაკლების ძლიერებით არ არის გამოთქმული იგივე აზრი და გრძნობა ლექსში „მოგონება“. აქ პოეტი, სხვათა შორის, ამბობს:

„ღმერთმა გიშველოს, სიკვდილო,
„სიცოცხლე შვენებს შენითა,
„და შენც, სიკვდილო, ფასი გძე
„სიცოცხლის ნაწყენობითა“.

როგორც მკითხველი ჰხედავს, ვაჟას თვალში, თვით სიკვდილსაც-კი ბუნების დამამშვენებელი მნიშვნელობა აქვს და ამიტომ ის თამამად ეუბნება სიკვდილს, „ღმერთმა გიშველოსო“.

დასასრულ, ამოვწერთ კიდევ ერთს ლექსს, რომელშიაც ვაჟა თავისს სიმდიდრეს გვაცნობს.

„თავი მდიდარი მგონია,
„ისეთი, თქვენმა ძმობამა,
„ჯერ არვის გაუგონია.
„მთლად ეე მეკუთვნის ქვეყანა,
„მთაში მთა, ბარად—ბარია,
„ზღვა და ხმელეთი ერთიან,
„ცას—ვარსკვლავების ჯარია,
„დილით მზე მანათობელი,
„ღამის გუშაგი მთვარია.
„მდიდართ სიმდიდრით ღილინი,
„ბეჩავთ ქვითინი მწარია,
„ავდარი, ჟინჟლი, ცის ქცევა,
„ცა მოწმენდილი, დარია;
„დილით გაფურჩნა ვარდისა,
„მთელი იმისი გვარია,
„ია, უღრანს ტყეს მოსული,
„თალხ-კაბა, ენა მტბარია;
„კლდის თავს გაშლილი პირი-მზე
„მთის სასახელო ქალია;
„მარგალიტივით მდელოზედ
„ბჟყვრიალა დილის ცვარია...
„ზამთრის ზვავების ქუხილი,
„გაზაფხულს წვიმის ღვარია,
„იქ ჯოჯოხეთი, სამოთხის
„თუ დამიკეტეს კარია...“

ეხლა მკითხველი კარგადა ჰხედავს, რა ნავთ-საყუდელს მიადგა ვაჟა-ფშაველა. ამის შესახებ ჩვენ აქ არაფერს ვიტყვით იმის გარდა, რომ ჩვენი მგოსანი თავისის ობიექტიურის მშვენიერების ტრფიალებით და განუზომელის სიყვარულით ძალა-უნებურად გვაგონებს ინგლისის ფილოსოფოსს და ესტეტიკოსს ჯონ რესკინს, რომელმაც მშვენიერების ნამდვილი სარწმუნოებრივი კულტი შექმნა თავისს სამშობლოში და დიდი სამსახური გაუწია ინგლისის ესტეტიურად განვითარების საქმეს.

ზანგი

სასამართლოს მატიანე

თავ. დავით მიქელაძის საქმე.

ხუთშაბათს, 8 თებერვალს, ტფილისის სამოსამართლო პალატის პირველ სისხლის სამართლის დეპარტამენტმა განიხილა, სხვათა შორის, საქმე ქუთაისის მაზრის სოფელ კულაშის მცხოვრების თავ. დავით მიქელაძისა, რომელსაც თავ. ანდრია და რაჟდენ მიქელაძეების დაჭრა ჰბრალდებოდა. ამას გარდა დ. მიქელაძემ წინააღმდეგობა გაუწია თურმე ბოქაულს ქელბაქიანს. პირველად ეს საქმე განუხილავს ქუთაისის ოლქის სასამართლოს, რომელსაც თავ. მიქელაძე მხოლოდ 50 მან. დაუჯარიმებია. პალატაში ოლქის სასამართლოს განაჩენი განუსაჩივრებია ბრალმდებელის ამხანაგს. სამოსამართლო პალატამ დამნაშავედ იცნო თ. დავით მიქელაძე, რომ ბოქაულის ბ-ნ ქელბაქიანისათვის წინააღმდეგობა გაუწევიათ, და გარდაუწყვიტა ზოგიერთ განსაკუთრებულ უფლება-უპირატესობათა ჩამორთმევა და $1^1/_2$ წლით პატიმართა გამასწორებელ რაზმში გაგზავნა.

თავ. ბიჭია მიქელაძის საქმე.

წარსულ წელს ქუთაისის ოლქის სასამართლომ განიხილა საქმე ქუთაისის მაზრის სოფ. კულაშის მცხოვრებ თავ. ბიჭია მიქელაძისა, რომელსაც მევახშეობის ჩადენა ჰბრალდებოდა. ოლქის სასამართლომ თავ. მაქელაძეს გარდაუწყვიტა 8 თვით საპყრობილეში დაპატიმრება. ოლქის სასამართლოს განაჩენი ბრალდებულმა განასაჩივრა ტფილისის სამოსამართლო პალატაში, რომელმაც ეს საქმე განიხილა გუშინ, 8 თებერვალს, და უდანაშაულოდ იცნო თავ. მიქელაძე.

ჟურნალ-გაზეთებიდგან

(ამოკრებილი ამბები)

გასაკვირველ ამბავს გადმოგვცემს ერთი რუსული გაზეთი. როდომის გუბერნიის ხოფელ სტანოვში სცხოვრობს ჭკუაზედ შეშლილი ებრაელი ქალი. ეს ქალი ერთ ადგილას იშვიათადაა: სოფლიდგან სოფელში გადადის და ხან აქ არის, ხან იქ. ამას წინად სულით-ავადმყოფი სოფელ რაკოვში მისულა. ჩვეულებრივ საჭმლის თხოვნა დაუწყვია და, სხვათა შორის, ერთ სახლში შესულა. ოთახში არავინ დაჰხვედრია ძუძუთა ბავშვის მეტი, რომელიც აკვანში წოლილა. გიჟ ქალს ამოუყვანია ბავშვი აკვნიდგან და გაუძვრია პერანგი. შემდეგ იქვე სტოლიდგან აუღია დიდი სამზარეულოს დანა და შესდგომია ბავშვის გატყავებას. როდესაც ტყავი გაუძვრია, სხეული ნაჭრებად დაუყვია და ერთი ნაჭერი იღლიის ქვეშ ამოუდვია. სწორედ ამ დროს ოთახში ბავშვის დედა შესულა. „ბატის ხორცი არ გინდაო?“ დაუძახნია სულით ავადმყოფსა, სხეულის დასისხლიანებული ნაჭერი ძალად პირში ჩაუდვია და სიცილით გარედ გავარდნილა. საწყალს დედას, როდესაც გაუგია ყველაფერი, გული წასვლია და იქვე გარდაცვლილა.

* * *

ამერიკელს მილიონერს ასტორს განუზრახავს განსაკუთრებულის სასტუმროს აგება მილიონერთათვის. შენობას 16 სართული ექმნება. აზრადა აქვს სასტუმრო სამაგალითოდ მოაწყოს, ისე, როგორც არც ერთი სასტუმრო დღემდე ასე არ ყოფილიყოს მოწყობილი. ოთახების გასათბობად განსაკუთრებულ სისტემას შემოიღებენ: თბილი ჰაერი ოთახებში კედლებიდგანა და ჭერიდგან გავრცელდება. სითბოს გაწესრიგება განსაკუთრებულ მექანიზმის შემწეობით შეიძლება. საჭმელების გადასაცემად ზემო სართულში ასასვლელ-დასასვლელი მანქანები იქმნება გამართული; ამასთან, რათა საჭმელები არ გაცივდეს, ელექტრონის შემწეობით გზაშივე შესაძლებელი იქმნება საჭმლის გათბობა. ერთ ვაჭარს მომავალი სასტუმრო ეხლავე აუღია იჯარით 20 წლის ვადით.

* * *

ჩიკაგოში ერთი მეტად მოხერხებული მღვდელი სცხოვრობს თურმე. ამ მღვდლის ეკკლესიაში ეს რამდენიმე ხანია ხალხი აღარ დაიარებოდა. რათა საქმისათვის როგორმე ეშველა, მღვდელს გაზეთებში შემდეგი განცხადება დაუბეჭდია: „მომავალ კვირისათვის ვიწვევთ ვინდის ქუჩაზედ არსებულ ეკკლესიაში 500 ქალიშვილს. ამ დღეს მღვდელი ა. წარმოსთქვამს ქადაგებას შემდეგს ტემაზედ: „მე რომ ქალიშვილი ვიყო...“ შედეგს მოლოდინისათვის გადაუჭარბებია:

რად გიკვირს, რომ მელამ წიწილა მოგტაცა?!. რას გაშმაგებულხარ ასე სასტიკად? რად გინდა ბასრის მახვილით გაუპო გული?!. რად გინდა ერთ ნამცეცა წიწილას რამდენიმე მისივე მსგავსი არსება უმსხვერპლო? შენ იცი რამდენი დღის უსმელ-უჭმელი, კუჭ-დამწვარი, ფერდებ ჩავარდნილი დაწანწალობს ის საბრალო?!. იცი რამდენი ნორჩი არსება პირ დაღებული შესჩერებია მის მოსვლას—უკან დაბრუნებას?!. ღმერთმა ნუ ჰქმნას, ადამიანო, შენს კუჭსაც ეს დღე დაადგომოდეს, ამ ნაირად მოგშიოდეს—გაგჭირვებოდეს?!. მაშინ გნახავდი, რა დიდ-სულობას, მაღალ გრძნობებს შენ გამოიჩენდი?! მაგრამ ეჰ! რაებს ვედები?!. აქ ხომ ბრძოლაა, ბრძოლა კუჭისათვის, არსებობისათვის?!. შენც ხომ ამ გვარ წესების მონა-მორჩილი ხარ? შენს მოქმედებასაც ხომ ეს ბეჭედი აზის? შენც ხომ კუჭისთვის წრიალებ, მისთვის იღვწი? მაშ რატომ შენს გვერდით მომქმედ, შენსავე მსგავს არსებასაც არ დაამტერდები? რატომ მის ცხოვრებასაც არ ჩაუკვირდები? აბა, გადაათვალიერე მისის სიცოცხლის მატიანეც! აბა, ჩაუკვირდი, ჩაუკვირდი კარგად?!. ხომ ჰნახე, ხომ შეიტყე, რომ ეგ, ეგ ბუნების მეფე, ქონებრივად სრულიად უზრუნველ ყოფილი, გამაძღარი, გალაღებული—ყოველგვარ გარეულ მხეცებზედ უფრო მტაცებელი, მგლეჯელი, მჭამელი ყოფილა?!. მერე? რატომ მაგას არ ეპყრობი ასე სასტიკად, დაუზოგველად?!. რატომ იმასაც არა ჰფიქრობ, რომ მაგას უფრო მეტი მოეთხოვება?!. მაგრამ... მაგრამ ის, რომ შენ ადამიანი ხარ? ადამიანის თვისებაც კარგად, ძლიერ კარგად ვიცი, მსმენია... იქ უფრო მამაცია იგი, სადაც დაბალ ლობეს, სუსტ, ღონე-მოკლებულს არსებას ჰნახავს!.. იქ უფრო გმირია, სადაც მის სიმძლავრეს მეტოქე-შემბრძოლ-შემჯახებელი ცოტა მოეპოვება!..

აბა, გამოტყდი, სიმართლე სთქვი, ნურას დამჰფარავ! შეადარე ბარის მკვიდრი, მისი მისწრაფება, მოძმის მიმართ თავ-განწირული სიყვარული, მაღალი გრძნობები—ჩემის მფარველობის ქვეშ შემოკედლებულ არსებათა გუნდსა! შეადარე მათი ძმური, უმანკო სიყვარულით დაკავშირებული ამხანაგობა, ერთურთის გატანა, ნათესაობა—ბარის მკვიდრთა საზოგადოებას... მაშინ ჰნახავთ, ვინ უნდა იწოდებოდეს ბუნების მეფედ, ქმნილებათა გვირგვინად!... განა სადმე, ან როდისმე გაგონილა ჩვენში ისეთი შური, მტრობა, ერთმანეთის საფლავის თხრა, ჯაშუშობა, როგორიც შენში, უგონიერეს არსებავ-ადამიანო, გაძღენთილა, გასისხლხორცებულა? დიახ, ბოროტი ხარ, ბოროტი, ადამიანო, გაუტანელი, დაუნდობელი?! აბა რას მდაგავ, წვრილ ცოლ შვილით სიცოცხლეს მისპობ, თუ არა იმავე გულ-ღვარძლიანობით, შურითა და სიხარბით არ აღჭურვილა შენი დევ-გმირობა... შენ თითონ მეტრფი, მეალერსები, ყველაფერს მანაცვლებ, როცა ჩემს კალთებ ქვეშ დამშვიდებული ჰსიამოვნებ, მაგრამ ეს სულ ფარისევლობით, ცბიერებით მოგდის და არა გულ-ახდილ სიყვარულით... ბევრი, ძლიერი ბევრი სიმწარე მახსოვს შენგან... როცა მყუდრო ცხოვრებას მიჩვეული, ჩემ ფრთოსანთა გალობით, ტკბილის ჭიკჭიკით მსურს დავტკბე, მაშინ შენი ბასრი მახვილი გესლით სავსე ფიალას მიმზადებს, სიცოცხლეს მასალმებს! .. იქნება ჩემი დახმარება მაშინ სრულიადაც არ გეჭირვება? წინააღმდეგი არა ვარ, ჩემის სიკვდილით თუ რამე შეგეძინება, მაგრამ მე გგონია აქ სულ სხვაა მიზეზი... ჩემი დინჯი, ამპარტავნული, მუდამ სრულ იარაღში ჩამჯდარი გარეგნული შეხედულობა, მედიდური, მბრძანებლობის გამომსახველი მრისხანე სახე, შენს თავმოყვარეობას სჩრდილავს, შენს მედიდურობას ეცილება. ასე გგონია და ეს ავადმყოფი წარმოდგენილობა გაჩანჩალებს, შე საბრალო, თავისს ნებაზედ და როგორც უნდა, ისე გამოქმედებს!... მაშ რითი აიხსნება ეს გარემოება, რომ ამ რამდენისამე წლის წინად ჩემს მეზობელს სიცოცხლე მოუსპე, ცეცხლით ამოსწვი, ძირეულად ამოაგდე... დღესაც იქვე დამპალ, დამქოქვილ დედა მიწას მტვრად უქცევია... შენ მისგან ნატამალიც არ გისარგებლია... თუ მისი სიკვდილი შენს სიცოცხლეს არაფერს შემმატებდა, არ დაეხმარებოდა, მაშინ ისიც ყოფილიყო ცოცხალი, დამტკბარიყო წუთი-სოფლის მზერა-სიტურფით... მაგრამ ეს ხომ შენის მედიდურობის შემლახველი იქნებოდა. ეს ხომ შენი... მაგრამ კმარა, დროა შევჩერდე, ენა დავიმოკლო! ვის შერჩენია უფროსების კიცხვა-მხილება?! როდის ყოფილა, რომ სუსტ არსებას სიმძლავრის დროშა აეფრიალებინოს?! მაშ ისევ სჯობს შევდგე შევჩერდე და დროთა მსვლელობას დავემორჩილო!...

თეოფ. ხუსკივაძე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ათას ქალზედ მეტი მიაწყდა თურმე ეკლესიას. მღვდელს მართლაც საინტერესო ქადაგება წარმოუთქვამს. ჩამოუთვლია კარგი და ცუდი საქმენი და უთქვამს, მე რომ ქალი ვიყო, ამ ცუდ საქმეებს არ ჩავიდენდი და კარგ საქმეებს მოვკიდებდი ხელსაო. მეორე კვირას ორჯელ მეტი ხალხი მოსულა ქადაგების მოსასმენად. ამ კვირისათვის კიდევ მოხერხებულ მღვდელს 500 ახალგაზდა კაცი მოუწვევია. განცხადებაში დაუბეჭდია, ქადაგებას წარმოვსთქვამ და ვასწავლი ყმაწვილ კაცებს იმას, თუ როგორ შეიძლება დღეში 50 კაპეიკად რიგიანად ცხოვრებაო. მღვდელს აზრადა აქვს შემდეგ ქადაგებისათვის ეს ტემები გამოიყენოს: როგორ უნდა გათხოვდეს ქალი, როგორ უნდა შეირთოს ყმაწვილმა კაცმა ცოლი და სხვ.

◆

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

7 თებერვალი

ლონდონი. საზოგადოებათა პალატა. კრანბორნმა სთქვა: როგორც ხმა ისმის, რუსეთის მთავრობა წინააღმდეგობას არ განაცხადებს, რომ ტფილისში ბრიტანიის საკონსულო აგენტი იქმნას დანიშნულიო; ბაქოში ბრიტანიის ვიცე-კონსული იქმნა დანიშნული. ადრესის განხილვის დროს, შემდეგ, კრანბორნმა ტიანძინ-შანხაიგუანის გზის შესახებ ილაპარაკა. კრანბორნმა სთქვა, რომ მახლობელს დროში ერთმა გარემოებამ ბრიტანიის მთავრობა დიდად შეაშფოთა. „გაითვალისწინა-რა მთავრობამ თავისი მომავალი მოქმედება, სცნო, რომ საჭირო იყო არ დაევიწყნა ორი რამ: ერთი გზის უკანვე დაბრუნება და მეორეც სახელმწიფოებთან მეგობრულ დამოკიდებულებათა შერჩენა. მთავრობამ ამისთვის რუსეთის მთავრობასთან მოსალაპარაკებლად მეგობრული, მშვიდობიანი საშუალება ირჩია, რომელმაც დაგვარწმუნა, რომ გზა მხოლოდ დროებით არის რუსების ხელში და გამოწვეულია მხოლოდ სამხედრო მოსაზრებით. აღგვითქვა ამასთანავე რკინის გზის მასალა და საქონელი მთლად დაგვიბრუნოს. რაც-კი რამ რუსეთის მთავრობასთან მოლაპარაკება გვქონდა ამ საგნის შესახებ, ყველაფერში მეგობრულის დამოკიდებულობით შეგვეგება იგი; ამისათვის არავითარი საბუთი არა გვაქვს რაიმე სამდურავი განვუცხადოთ“. ამ საქმეში რუსეთის მხრივ ორატორს არავითარი ეჭვი არა აქვს. რაც შეეხება ჩრდილოეთის რკინის გზას, იმის შესახებაც იგივე შეიტყო მთავრობამ, რომ გზა მხოლოდ დროებით არის იმათს ხელში. თავისი ფინანსიური და პოლიტიკური უფლებანი ინგლისმა სრულიად ჯეროვანად მოაგვარა, იგი კმაყოფილია იმითი, რომ რუსეთის მთავრობამ დაარწმუნა—ჩინეთის გზები მხოლოდ დროებით მიჭირავს ხელშიო. მეორე მხრივ, არც ინგლისი ჰკარგავს თავისს უფლებებს მანჯურიის დასაჭერად. „რუსეთის მთავრობამ დაგვარწმუნაო, განაგრძობს კრანბორნი, რომ რუსეთსა და ჩინეთს შორის მომხდარს თანხმობას აზრად მხოლოდ modus vivendi აქვს დასაცველად, რომ ამითი მოსალოდნელი არეულობა და უწესოებანი საზღვარზედ თავიდგან აცილებულ იქმნან; რომ რკინის გზის დაჭერის შესახებ შეთანხმებას მხოლოდ დროებითი ხასიათი აქვს და რუსეთი ამითი თხოულობს მხოლოდ, რომ რუსეთის ჯარის გამოყვანის შემდეგ ამბოხებამ და არეულობამ ხელ ახლა თავი არ იჩინოს. რაც შეეხება ნიუჩუანს, იგი თუმცა მართალია რუსეთის სამხედრო კანონებს ემორჩილება, მაინც, ვფიქრობ, უცხო სახელმწიფოთა საზოგადოებათა უფლებანი საიმისოდ არ იქმნებ ან დარღვეულნი. ბრიტანიის მთავრობის პოლიტიკას არც მიმტევი ხასიათი აქვს და არც გაზვიადებულიო, სთქვა კრანბორნმა“. გარკორტის კითხვაზედ კრანბორნმა ის პასუხი მისცა, რომ, რამდენადაც მთავრობას ეს შეტყობილი აქვს, არც ერთს უცხო სახელმწიფოს ჩინეთის შუა გულ ადგილას ექსპედიციის გაგზავნა არა ჰსურს, მაგრამ თუ განზრახულია ექსპედიციის გაგზავნა, მაშინ, ეჭვი არ არის, ინგლისის ჯარის უფროსები უთუოდ მთავრობას მოჰმართავენ და დაეკითხებიან, ვიდრე თანხმობას განაცხადებდნენო. ამ საგნის შესახებ-კი დღემდის მთავრობას არავითარი ცნობა არ მიუღიაო. გალგაურს კრანბორნმა ის პასუხი მისცა, რომ ტიანძინ-შანხაიგუანის გზას რუსეთმა უკვე თავი დაანება და გერმანიის მთავარ-სარდალი ამ გზის გადაცემას ინგლისს უპირებს. ჩემბერლენმა კიდევ ის განაცხადა, რომ სამხრეთ აფრიკის საქმეთა შესახებ მთავრობის პოლიტიკა არ შეცვლილა.

ნიუ-იორკი. როგორც ვაშინგტონიდგან იუწყებიან, გრაფს კასსინის განუცხადებია, რომ რუსეთს საბაჟო ომის დაწყება არა ჰსურს. ამერიკის რკინეულსა და ფოლადეულ ნაწარმოებზედ უდიდესის საბაჟო გარდასახადის დადება იმან-კი არ გამოიწვია, რომ რუსეთის შაქრის გარდასახადისა გამო მაგიერის გარდახდა უნდოდა, არამედ იმან, რომ ამას მოითხოვდა თვით რუსეთის სავაჭრო სარგებლობაო.

პეკინი. გერმანიის ელჩმა აცნობა შაბათს ლიხუნგჩანგსა და ცინს, რომ ვალდერზეემ უკვე ყოველივე დაამზადა, რომ 10 თებერვალს სინანფუში დიდი ექსპედიცია გაგზავნოს, თუ რომ ამ დრომდე ჩინელები სახელმწიფოთა მოთხოვნილებას არ შეასრულებენ. ჩინეთის რწმუნებულებმა ამის შემდეგ იმპერატრიცას დეპეშა გაუგზავნეს, რომ სახელმწიფოთა მოთხოვნილებანი რაც შეიძლება მალე შეასრულოს. ინგლისის საელჩოს ატტაშემ აცნობა აგრეთვე ჩინეთის რწმუნებულებს, რომ ინგლისის ჯარი ექსპედიციაში მონაწილეობას მიიღებს და იმ დრომდის არ დასცხრება, სანამდის მთელს სასახლეს ხელში არ ჩაიგდებს; რწმუნებულებმა ამის შემდეგ იმპერატრიცას სასწრაფოდ მეორე დეპეშა გაუგზავნეს. ამის შემდეგ იაპონიის ატტაშემაც აცნობა ლიხუნგჩანგსა, რომ იაპონელები ვალდერზეეს უფროსობის ქვეშ იმყოფებიან და ექსპედიციაში მონაწილეობას მიიღებენ; იმპერატრიცას მაშინვე მესამე დეპეშაც გაუგზავნეს.

ტიან-ძინი. ექსპედიცია 16 თებერვალს გაიგზავნება. ამბობენ, ექსპედიციის დროს ჯარები თითონ ვალდერზეეს ხელმძღვანელობის ქვეშ იქმნებიან და მისის უფროსობით სარდლობას გენერალი ვუარონე გაუწევსო.

პეკინი. ცინმა და ლიხუნგჩანგმა სასახლიდგან დეპეშა მიიღეს, რომ იგი სახელმწიფოთა ყველა მოთხოვნილებას ემორჩილება, მაგრამ ჰსურს ზოგიერთა საყურადღებო მუხლის შესახებ უფრო დაწვრილებითი განმარტებანი მიიღოს.

პეკინი. ელჩებმა ჩინელებს 8 დღის ვადა მისცეს, რომ ამ ხნის განმავლობაში სახელმწიფოთა დამაკმაყოფილებელი ბრძანებანი გამოსცენ. ელჩები ამბობენ, რომ ეს მოთხოვნილება არ შეიძლება ულტიმატუმად იქმნეს მიღებული, რადგანაც იგი უმთავრესად სახელმწიფო გამოცდათა შეწყვეტასა და იმ გუბერნატორების შეპყრობას შეეხება, რომლების პროვინციებშიაც ბოროტ-მოქმედებანი იქმნენ ჩადენილნი. სამხედრო უფროსები ახალს ექსპედიციას ამზადებენ, რომელიც ექვსის რაზმისაგან უნდა შესდგეს: ორი პეკინიდგან გამოვა, ორი ტიანძინიდგანა და ორიც პაოტინფუდგან. ყველა ჯარებს, განსაკუთრებით-კი გერმანელებისას, ექსპედიციისათვის ერთგულადა სთვლიან.

ვაშინგტონი. კონჯერის დეპეშა, რომლითაც იგი განზრახულ ექსპედიციის საქმეს აუწყებს, კაბინეტის საბჭოს დღეს გადაეცა. როგორც ხმა ისმის, ელჩების კრებაზედ კონჯერის წინააღმდეგობა განუცხადებია, რომ ასე ურიგოდ არ მოჰქცეოდნენ, მაგრამ იგი არავის შეუწყნარებია, რადგანაც დანარჩენს ელჩებს განუცხადებიათ, რომ დავალება არა გვაქვს სამხედრო ოპერაციებზედ რაიმე გავლენა ვიქონიოთო.

ნეაპოლი. აქ მოვიდა გენუაში მიმავალი რუსეთის ესკადრა.

ლონდონი. „Trut“-ის სიტყვით, მეფე-დედოფალს განზრახვა თურმე აქვთ მარტის დამლევს გემით „ვიქტორია ალბერტით“ იმპერატორის ვილჰელმ I არხით კოპენჰაგენში მიბრძანდნენ. კოპენჰაგენში ყოფნის დროს მეფე კერძოდ პრინც ჰენრიხსა და მისს მეუღლეს ინახულებს, რომელნიც კილში იმყოფებიან. ინგლისში დაბრუნებისას გერმანიაზედ გამოივლიანო.

პეტერბურგი. დიდს მთავარს ალექსანდრე მიხეილის ძესა და დიდს მთავრინას ქსენია ალექსანდრეს ასულს 6 თებერვალს დიდებული ბალი ჰქონდათ. ბალს დაესწრნენ: ხელმწიფე იმპერატორი და ხელმწიფა იმპერატრიცა მარიამ თეოდორეს ასული დიდის მთავრინის ოლგა ალექსანდრეს ასულითურთ.

8 თებერვალი.

პეტერბურგი. გენერალ-ლეიტენანტი ვოლკოვი კვანტუნის ოლქის ჯარების სარდლად და იმავე ოლქის შტაბის უფროსად იქმნა დანიშნული.

შავის ჭირის წინააღმდეგ მებრძოლი კომისია აცხადებს, რომ კარაკუგეში, რომელიც 8 იანვრიდგან დაცული იყო, ახლად ავად არავინ გამხდარა და ამ დღეს ავად გამხდარი 12 წლის ქალი უკვე ჯანმრთელად ნალიარებია 19 იანვრიდგან. ამისათვის სრულის დეზინფექციის შემდეგ, 4 თებერვლიდგან დაბა შეკრული აღარ არის. იმ დღიდგან, რაც ჭირი გავრცელდა, დაბაში სულ 13 კაცი გახდა ავად. ამ რიგად, სამხრეთ-აღმოსავლეთის გუბერნიებში ყოველი ჭირი უკვე მოსპობილად ითვლება.

ბერლინი. „Торгово-Промышленная газета“-ს წერილს გაზეთები დიდის ყურადღებით არჩევენ. მიწის პატრონთა და პროტექციონისტთა ორგანოები სასტიკად არჩევენ მას; ლიბერალურს ორგანოებს ასე თუ ისე მოსწონთ იგი. „Tageblatt“-ი სწერს, რომ წერილი შეიძლება მამულის მოყვარულ ნემეცის კალამს მიეწეროს. „National Zeitung“-ი ურჩევს რუსეთის მხრივ გაფრთხილებას საბაჟო ომის შესახებ ყურადღებით მოეპყრნენ. „Uosische Zeitung“ ამბობს, რომ პეტერბურგის გაზეთი უჩვენებს, თუ საბაჟო ომს გერმანიის მრეწველობისათვის რა შედეგის მოტანა შეუძლიანო.

კრონბერგი. ქვრივი იმპერატრიცა გერმანიისა თავს კარგად ჰგრძნობს.

სოფია. მემკვიდრე თავადის შვილის ბორისის ჯანმრთელობა ჯერ კიდევ საშიშია.

ნიუ-იორკი. იუწყებიან, რომ რუსეთის შაქარზედ გამათანაბრებელ წამატებულ გარდასახადის დადებამ რუსეთს და შეერთებულს შტატებს შორის სავაჭრო დამოკიდებულობის შესახებ მოლაპარაკებას ხელი შეუშალაო.

პრეტორია. მატარებელში, რომელსაც ფრეიხინგსა და იოჰანესბურგს შორის გუშინ დილით უბედურება შეემთხვა, კიტჩენერის ბარგი იყოო; მატარებელი სწორედ იმას მიუძღოდა წინ, რომლითაც კიტჩენერი მიდიოდა დეაარიდგან პრეტორიაშიო. ოთხი საქონლის მატარებელი დაიმტვრა. მემანქანე მოკლულია. ბურებს ფურგუნები და ურმები მზადა ჰქონდათ, რომ ლიანდაგიდგან გადავარდნილის მატარებლის ბარგი წაეღოთ, მაგრამ საომრად შეიარაღებულ მატარებლიდგან, რომელშიაც თვითონ კიტჩენერი იყო, სროლა დაუწყეს და ბურები გაჰფანტესო.

კაპშტადტი. ქალაქის ქვემოთა ნაწილში ერთი ადგილობრივი მცხოვრები იპოვეს მკვდარი; როგორც ფიქრობენ ადგილობრივი მცხოვრებნი შავის ჭირით ავადმყოფთ უნდა ჰმალავდნენ.

პრეტორია. როგორც ლეიდენბურგიდგან მოსული ცნობები იუწყებიან, პრეზიდენტის მოადგილეს შალკ-ბურგერს სიტყვა წარმოუთქვამს და უღიარებია, თუ რაოდენ ფუჭია და უიმედო სამხედრო მოქმედების კვლავ გაგრძელება. იგი პირადად არც პასუხს გებასა და არც რჩევას არა კისრულობს, რომ მტერს დაემორჩილნენ, მაგრამ, თუ რომ ეს აუცილებელია, სისულელე იქნებოდა, რომ ორ ორნი ან სამ-სამნი დაემორჩილნენ მტერსა; უფრო მართებული იქნებოდა, რომ საერთო თანხმობით მთელი ერი დაჰმორჩილდესო.

◆

წერილი რედაქციის მიმართ.

—

სამზრუნველო ახალციხის ქართულ წიგნთსაცავისა და სამკითხველოსი უღრმესს მადლობას უცხადებს ქვემოდ აღნიშნულ პირთ, რომელთაც ხსენებულ სამკითხველოსათვის შენობის ასაგებად შემოსწირეს: ევგენია სოლორაშვილმა 3 მან., ელისაბედ ხეჩინოვისამ—2 მან., მიხეილ თუმანიშვილმა—2 მან., გიორგი ჭოლოშვილმა 1 მ.—70 კ., ივანე თუმანიშვილმა—1 მან., ივანე ჩხატარაიშვილმა—1 მ., თეკლე თუმანიშვილმა—50 კაპ., დიმიტრი ცეცხლაძემ—40 კაპ. და კონდრატაშვილმა—40 კაპ.

სულ 12 მან.

ამ ფულისა დღემდის გვქონდა 493 მ. 35 კაპ., ამანათ შესდგა 505 მან. და 35 კაპ.

ამავე სამკითხველოს პეტრე ივანეს ძე მეფისაშვილმა შემოსწირა „აღმოსავლეთის ისტორია“ 76 ცალი, რისთვისაც სამზრუნველო დიდს მადლობას მოახსენებს

თავმჯდომარე სამზრუნველოსი კონსტანცია მეფისაშვილი.

მდივანი და ხაზინადარი გ. ბურჭულაძე

◆

განცხადებანი

მხატვარი
პ. ბოგატირევი
კისრულობს დროზედ შესრულოს ყოველგვარი შეკვეთა **ხატებისა, სახეების გადაღებისა** და **„ვივესკების“** დაწერვისა. ასწავლის აგრეთვე ხატვას. ადრესი: ვერის დაღმართი, მებურნუთოვის სახლი, ყორღანოვის ქუჩის კუთხე. (1—31—1).

საქარის სანერგე
ამერიკული ვაზისა ამით აცხადებს, რომ თხუთმეტ თებერვლიდგან თხუთმეტ მარტამდის გამართავს კურსებს, სადაც ყველა მსურველს შეუძლიან შესწავლა ამერიკული ვაზის დამყნობისა.
სწავლა უფასოდ იქმნება.
ვისაც ჰსურს ვაზის დამყნობის სწავლა, უნდა იქონიოს თავისი სანამყენო დანები და აგრეთვე უბრალო ვენახის ლერწები ბლომად სავარჯიშოდ.
ზედამხედველი სანერგისა, უფროსი აგრონომი ვ. სტაროსელსკი. (3—6.—3)

ისყიდება
კავკასიის საბრეშუმო სადგურის მიერ გამოკვლეული ყვითელი ფრანგული
აბრეშუმის თესლი
„ბერანგეს“ ფირმისა და თეთრი ბაღდადური კურუიანისა და სურენიანის ფირმისა, რომლების კოლოფებსაც აღნიშნულის სადგურის ბანდეროლი აკრავს და ბეჭედი აზის: თეთრი და ლურჯი ბანდეროლი.
მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ბათუმში არუთინ მნაცაკანიანს, მარინის პროსპექტი საკუთარი სახლი. (6—30—2).

ქ-ნი პენკლევსკისა
აძლევს გაკვეთილებს
კონცერტის ციტრაზე.
მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე, სამ საათიდგან 5 საათამდე. მიხეილის პროსპექტი, № 102. (6—26—3).

Дозволено цензурою. Тифлис, 8-го Февраля 1901 г.
სტამბა მ. შარაძისა და ამხ.
რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე